

Sisäministeriö

Rajavartiolaitoksen esikunta

Puhelinvaihe +358 295 420 000

rajavartiolaitos@raja.fi

PL 3 / PO Box 3 – Vilhonvuorenkatu 6

MERIPELASTUSYKSIKÖIDEN KATSELMOINNIN PERUSTEET

1. YLEISTÄ

Meripelastusyksiköiden katselmoinnin tarkoituksena on määritellä käytettävät meripelastustoimen etsintä- ja pelastusyksiköt (SRU:t) ja luokitella ne valtakunnallisesti yhtenäisten kriteereiden mukaisesti. Katselmoinnilla varmistetaan myös, että laivaisäntä ja aluksen miehistö on huomionnut aluksen toimintaohjeistuksessa riittävässä määrin toiminnan- ja työturvallisuuden yleiset vaatimukset.

Katselmuksessa kerättävät etsintä- ja pelastusyksiköiden tiedot tallennetaan ja ylläpidetään Rajavartiolaitoksen meripelastuksen tietojärjestelmässä. Myös ”SRU -tukikoh-tien” tiedot ylläpidetään Rajavartiolaitoksen meripelastuksen tietojärjestelmässä. Kyseiset tiedot luovat yhdessä pohjan meripelastustoimen palvelutason arvioinnille.

Kaikki meripelastustoimen etsintä- ja pelastusyksiköiksi luokitellut resurssit katselmoidaan (”auditoidaan”) määräajoin. Katselmoinnit suoritetaan kerran viiden vuoden aikana. Katselmoinnin tarkoituksena on mm. yhtenäistää käytänteitä ja toimintamalleja, lisätä vuorovaikutusta yksikön ja

Rajavartiolaitoksen välillä, varmistaa käytettävien tietojen ajantasaisuus sekä lisätä tehokkuutta ja työturvallisuutta. Katselmointi voi tapahtua paikanpäällä tai laivaisännälle / operaattorille suunnatulla määrämuotoisella kyselyllä.

Kaikkien meripelastusyksiköiden reaaliaikainen tila- ja paikkatieto tulee olla meripelastuksen johtokeskuksen käytössä. Tarkoituksenmukaisinta olisi toimittaa tämä tieto Virven tila- ja paikkatietoja hyödyntäen suoraan meripelastuksen johtokeskusten johtamisjärjestelmiin. Tällä parannetaan meripelastustoimen palvelukykyä ja tehostettaisiin yksiköiden tarkoituksenmukaista käyttöä.

2. MERIPELASTUSTOIMEN ETSINTÄ- JA PELASTUS- YKSIKÖIDEN PERIAATTEET

Katselmoinnin tarkoituksena on

- ”Varata aikaa” jokaiselle sidosryhmälle / yksikölle ja näin lisätä meripelastustoimeen liittyvää vuorovaikuttei-

suutta

- Selvittää eri SRU:den todellinen toiminnallinen taso ja ohjata toimijaa puutteiden korjaamisessa
- Varmistua, että miehistön terveydentilaan ja pätevyysiin liittyvät ”seuran-tajärjestelmät” sekä alusten katsastus ja varusteluun ovat selkeät ja ohjeistus on riittävä, jota niitä on noudatettu
- Pienentää onnettomuusriskejä
- Yhtenäistää toimintamalleja ja -tasoa
- Mikäli katselmoitava yksiköllä on suorituskykyä ympäristövahinkojen torjuntatoimiin, voidaan tämä kartoittaa samassa yhteydessä
- Mikäli katselmoitava yksiköllä on ensihoidon suorituskyky, voidaan tämä kartoittaa samassa yhteydessä

Katselmointi on aluksen toiminnalliseen turvallisuuteen vaikuttavien järjestelmien, yhteistyötapojen ja toiminnallisuuden tarkastus. Alusten teknisestä tarkastuksesta ja välineistön määrästä ja kunnosta vastaa alusten haltija. Katselmoinnin yhteydessä mahdollinen varusteiden tarkastus tehdään pääsääntöisesti kyselyillä ja yksittäisiä varusteita tarkastetaan vain pistokoeluoonteisesti.

Katselmoinnin yhteydessä tulee käsitellä vähintään seuraavat asiat:

- Määrittää / tarkistaa yksikön SRU luokitus resurssikartoitusmäärityksen mukaisesti
- Tarkastaa yksikön perustiedot ja päivitetään ne meripelastuksen tietojärjestelmään
- Tarkastaa, että aluksella on RVL:n määritysten mukainen kirjallisuus (huomioitava myös IAMSAR:n vaatimukset)
- Tarkastaa, että miehistö tuntee Suomen meripelastustoimen johtamis-

järjestelmän (MRCC / MRSC, SMC, operaattori, OSC, ACO, SRU -tasot) => yksikön roolin selkeä tiedostaminen

- Tarkastaa, että miehistö tuntee Suomen meripelastustoimessa yleisesti käytetyt toimintamenetelmät etsintään ja pelastamiseen liittyen
- Tarkastaa, että miehistö tuntee IAMSAR vol. 3:n sekä meripelastuksen viestitoiminta ohjeistuksen (paikkatiedon ja valmiuden välittäminen, viestiliikenne meripelastustoimen tehtävissä)
- Järjestetään tarvittaessa ”käytännön koe”, joka voi olla toiminnallinen harjoitus (sammuus, tyhjennys, hinaus, EA, tms. harjoitus) tai karttahaarjoitus, jossa harjoitellaan alkukuvauksen perusteella yksikön ja meripelastuksen johtokeskuksen välistä viestiliikennettä / ilmoituksia. Käytännön kokeet voidaan toteuttaa myös erillisinä simuloituina harjoituksina tai osana jotain suurempaa harjoitusta. Tällöin katselmoinnista on kerrottava katselmoitavalle yksikölle viimeistään ennen harjoituksen alkamista.

Katselmointiin tulee varata riittävästi aikaa. Yhdellä katselmoinnilla pyritään kattamaan koko ”tukikohdan / aseman” aluskalusto kerrallaan. Katselmointi voidaan toteuttaa myös keskitetysti, jolloin samassa paikassa tarkistetaan useampia yksiköitä eri tukikohdista samalla kerralla.